

Afsætning

Sortering af juletræer

Af direktør Kaj Østergaard

Lige siden produktion af juletræer for 30 - 40 år siden gik fra nicheproduktion til en væsentligt økonomisk produktionsgren i skov- og landbrug, har man diskuteret hvordan træerne sorteres i forskellige højde- og kvalitetsklasser. Ja også måden træernes salgsmæssige højde måles på, har været genstand for diskussioner og forhandlinger. Denne artikel vil se lidt på udviklingen samt hvad producenterne bør anvende, når træerne skal sælges til de forskellige købergrupperinger, hvad enten disse er traditionelle grossister, mellemhandlere, studehandlere eller byggemarkeds-kæder og supermarkeder.

Historie

De første optegnelser vedrørende opdeling af træerne i kvalitetsklasser stammer tilbage fra efterkrigsårene. I 1954 nævnes en særlig klasse for "lusede træer", der i den vejledende prisliste blev angivet til 1,00 kr./meter. Men ellers var der kun én kvalitetsklasse frem til 1978. Det skal dog nævnes, at de vejledende priser fra denne ca. 30 årige periode indeholdt et ret

Grænserne mellem de forskellige sorteringsklasser har altid skabt debat. Her et tvivlstilfælde fra et sorteringsmøde, hvor diskussionen gik på, om et træ uden top kan gå med i B-sorteringen eller ej. Foto: Claus Jerram Christensen.

Tabel 1. Sammenligning af indberettede priser fra prisstatistikken for 2008 ved A/B sortering og prima/sekunda/uklassificeret sortering.

Ny	Kvalitetsudfald (%)	Pris (kr./stk.)	Vægtet pris	Gammel	Kvalitetsudfald (%)	Pris (kr./stk.)	Vægtet pris
A (ON)	60	109	65,40 kr.	Prima	15	139	20,85 kr.
B	40	84	33,60 kr.	Sekunda	55	90	49,50 kr.
				Uklass.	30	72	21,60 kr.
I alt			99,00 kr.				91,95 kr.

så stort prisspænd, og de vejledende priser var som oftest opgivet i kr./meter.

I 1978 blev de første kvalitetsbeskrivelse for juletræer nævnt. De var ensidigt formuleret af producenterne og opererede med tre klasser benævnt en, to og tre. I 1982 blev de første forhandlinger med aftagerne af træerne gennemført og også her blev træerne opdelt i tre klasser benævnt med tal.

Dansk Juletræsdyrkerforening blev dannet i 1984, og i 1987 blev der gennemført omfattende forhandlinger med Grossistforeningen. Disse forhandlinger resulterede i kvalitetsbe-

skrivelser for både klippegrønt og juletræer. For juletræerne blev der udarbejdet detaljerede beskrivelser af to kvalitetsklasser – nemlig prima og sekunda. Denne opdeling i to kvalitetsklasser blev meget hurtigt udbredt til anvendelse på så godt som alle nordmannsgrantræer i Danmark.

I 1989 blev den europæiske forening dannet, og i de første mange år drøftede man sortering. Disse drøftelser medførte, at det danske sorteringsreglement i vid udstrækning blev udbredt i resten af Europa. Det var nemlig kun Danmark, der havde et detaljeret sorteringsreglement. I 1996 nedsatte den europæiske forening et udvalg, der skulle samordne sorteringsreglerne. Udvalget tog udgangspunkt i det danske reglement, og mange i udvalget mente, at man blot kunne bruge dette med lidt tilrettelser hist og her. En tilrettelse var nødvendig, idet sorteringsvejledning skulle kunne anvendes på alle træarter i modsætning til det danske reglement, som kun var gældende for nordmannsgran. Imidlertid ville fransk-

mændene gerne have en kvalitet med, som var udenfor de klassificerede. Det viste sig, at franskmændene solgte en meget ringe kvalitet af primært rødgran, som i mange tilfælde var usalgbar i en række andre lande. Men i det europæiske samarbejdes ånd føjede man derfor "uklassificerbare" til de to andre kvalitetsklasser som på de to hovedsprog fik betegnelsen "First Quality and Second Quality" og "Erste Wahl und Zweite Wahl". Navnet "uklassificeret" skulle altså indikere, at der her var tale om et produkt udenfor de normale kvalitetsklasser.

Denne beslutning om at anvende tre kvalitetsklasser skulle vise sig at blive en meget dyr beslutning for de danske producenter. I perioden med overskudsproduktion blev sorteringsvejledningen anvendt til at presse kvalitetsudfaldet i kulturerne. Det var ikke unormalt, at helt op til 50 % af en rimelig kultur fik betegnelsen "uklassificeret". Ligeledes var det ikke unormalt, at kvalitetsbetegnelsen ændredes fra producentleddet til detaileddet. Der er talrige eksempler på, at et parti uklassificerbare træer solgtes videre som 2. klasse.

På baggrund af denne for producenterne meget uheldige udvikling drøftede Dansk Juletræsdyrkerforening i perioden 2003 til 2006 en revidering af sorteringsvejledningen. Dansk Juletræsdyrkerforening vedtog derfor i 2006 at gå tilbage til to sorteringer. Disse fik betegnelsen kvalitet A og B, og A kvaliteten betegnedes ligeledes som ON = Original Nordmann, for herigennem at styrke den generelle afsætningskampagnen med kvalitetstræer af nordmannsgran. På europæisk niveau blev A og B sorteringen fremlagt, og den europæiske forening har også vedtaget A/B sorteringen som en officiel standard. Den anvendes derfor også i Norge, Sverige, Tyskland og Schweiz.

Dragoner AZ 2 Tågesprøjter for juletræer

Tågesprøjter fra én af Europa's førende fabrikker i specialsprøjter:

Trailersprøjter fra 1.000 l – 3.000 l
Liftsprøjter fra 400 l – 1.000 l

Rækkevidde: Op til 60 m vandret og op til 35 m lodret

Pumpe med stor ydelse og tryk

Fås med drejbar flextud eller ståltud m.m. Galvaniseret ramme

Ring for yderligere information tlf. 74 75 12 05

Skærbæk Maskinforretning

v/ Bent Sørensen · Aabenraaavej 17 · 6780 Skærbæk · Tlf. 74 75 12 05 · Fax 74 75 05 55
www.skaerbaekmaskinforretning.dk · info@skaerbaekmaskinforretning.dk

Hvad skal sorteringen bruges til?

De juletræer vi producerer er en færdigvare, forstået på den måde, at der ikke sker nogen forarbejdning, før den endelige

forbruger køber produktet. Det vil derfor være naturligt, at kvalitetsbetegnelse følger træerne fra producent til forbruger. Dette svarer jo også til en lang række andre produkter, som sælges i flere kvaliteter. Det har siden 1987 været et af hovedargumenterne for at have to sorteringer og kun to.

Men sorteringen kan også have det formål, at skulle anvendes til at prisfastsætte træerne i handelsleddet mellem producent og grossist. Her kan mange med rette sige, at to klasser er for lidt, men er tre så tilstrækkeligt? I forskningsmæssig sammenhæng er der til brug ved forsøgsopgørelser udviklet et system til kvalitetsfastsættelse. Der er helt op til 20 objektive registrerbare faktorer ved et juletræ og disse er indbygget i systemet, der inddeler træerne i 9 klasser hvor 1 er usalgbar og 9 er topkvalitet – altså med andre ord er 2 til 5 et B træ og 6 til 9 et A træ. En sådan klassificering vil kunne anvendes til prisfastsættelse. Herved vil der blive en mere nuanceret prisfastsættelse, hvor prisafstanden mellem den gode kultur og den dårlige kultur alt andet lige vil blive større.

I Dansk Juletræsdyrkerforening har vi den opfattelse, at sorteringen skal kunne anvendes i handelsleddet helt frem til slutbrugerne. Adskillige undersøgelser gennemført af marketing firmaer i forbindelse med Original Nordmann kampagnerne har afdækket, at forbrugerne kun kan kende forskel på to kvalitetsklasser.

To eller tre sorteringer

I debatterne hører vi ofte, at forbrugerne eller rettere detailsalgslæddet har behov for tre kvalitetsklasser. Den dårligste klasse skal anvendes til "aktionstræer". Dette er betegnelsen for træer, der af de store kædebutikker anvendes til at få "lokket" forbrugerne tidligt ind i butikken. Målet med en aktionsvare er jo et mersalg, ikke nødvendigvis af juletræer, men af alle de andre varettyper, som butikken sælger. Her anvendes juletræer som lokkemiddel overfor forbrugeren. De fleste produkter sælges af og til som "aktionsvarer", men som regel er der ikke tale om et kvalitetsmæssigt ringere produkt. Forbrugerne har heller ikke opfattelsen af, at de køber et ringere træ i en aktionsperiode, og det samme gælder for så vidt mange af indkøberne. Gennem besigtigelsesrejser i november – december kan det også konstateres, at der ikke er stor forskel på aktionstræer og andre træer. Så hvorfor skal danske producenter finansiere kædebutikkernes udsalgsvare, når butikkerne tjener prisnedsættelsen hjem i et mersalg? Og forbrugeren har ikke opfattelsen af, at

have købt et dårligere træ en et almindeligt 2. klasses træ.

Prisdannelsen

I prisstatistikken kan vi følge udviklingen fra år til år. I de senere år har vi fået indberetninger for træer handlet efter det gamle sorteringsreglement såvel som efter det nye. Ser vi på en gennemsnitlig kvalitetsfordeling kan der gives eksempler på, hvad producentens pris bliver ved at handle efter to eller tre sorteringer. Tabel 1 viser et sådan eksempel fra prisstatistikken for 2008, hvor det fremgår, at anvendelsen af to sorteringer giver en merpris til producenten. Selv om vi omfordeler kvalitetsudfaldet, vil det i de fleste tilfælde være en fordel for producenten at anvende to sorteringer. I tabel 1 er der ikke taget hensyn til, at oparbejdningen alt andet lige også vil være billigere ved to sorteringer end ved anvendelse af tre sorteringer.

Sammendrag

Som det tydeligt fremgår går vi i Dansk Juletræsdyrkerforening ind for to sortering i stedet for tre. Overordnet set skyldes dette:

- I forbrugerleddet kan forbrugeren skelne mellem et godt og et mindre godt træ

Vær god ved miljøet og tegnebogen

Få skærmsprøjet med Roundup og lagt gødning ud samtidig med 3-rækket Portaltraktor.

Vi udfører stadig professionel bundklipping af juletræerne.

Poul Nicholaisen

p.nicholaisen@profibermail.dk
tlf. 75684080 / 20424080

- Samme sortering fra producent til slutbruger
- Mulighederne for kvalitetsomdøbning af partier er mindre
- Billigere og nemmere oparbejdning og distribution
- Hvorfor skal danske producenter finansiere kædernes "lokkevarer" med nedsat salgspris i en auktionsperiode, der medfører et mersalg af andre varer?
- Bedre priser til producenten

På foreningens hjemmeside kan man under afsætning hente det nugældende sorteringsreglement, ligesom man kan finde eksempler på de forskellige sorteringer illustreret med foto.

Selykørende Bomlift

XS 190

- 19 meter op
- 10 meter ud
- Firehjulstræk
- Krabbestyring
- Penduloph. hjul
- Hydr. støtteben
- 2 speed kørsel
- Kurvrotation
- 3.075 kg.

XS 240

- 24 meter op
- 12 meter ud
- Firehjulstræk
- Krabbestyring
- Penduloph. hjul
- Hydr. støtteben
- 2 speed kørsel
- Kurvrotation
- 4.365 kg.

XS190/X 5240 vil komme over, rundt om, igennem... stort set alle forhindringer

DANILIFT

Søndergården 34
9640 Farsø
Tlf. 9863 1599

SALG & UDLEJNING